

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
CIVILINIO KODEKSO
PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2022 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 1.1 straipsnio pakeitimas

Papildyti 1.1 straipsnį 3¹ dalimi:

„3¹. Šio kodekso nuostatos civilinės sąjungos teisiniams santykiams taikomos tiek, kiek civilinę sąjungą reglamentuojančiame įstatyme nenustatyta kitaip.“

2 straipsnis. 2.18 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusiu galios 2.18 straipsnio 9 punktą.

3 straipsnis. 2.19 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 2.19 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„2.19 straipsnis. Civilinės būklės aktų registravimo tvarka

Civilinės būklės aktai registruojami civilinės būklės aktų registravimą reglamentuojančio įstatymo nustatyta tvarka.“

4 straipsnis. 3.32 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.32 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Jeigu tam tikriems veiksams atlikti reikalingas kito sutuoktinio sutikimas, tačiau tokio sutikimo dėl objektyvių priežasčių šis negali duoti, tai suinteresuoto sutuoktinio prašymu leidimą atlikti tuos veiksmus gali duoti teismas. Teismas, prieš duodamas tokį leidimą, privalo įsitikinti, kad kito sutuoktinio sutikimo gauti tikrai neįmanoma ir kad tokio leidimo davimas atitinka šeimos interesus. Teismo duotas leidimas galioja tik teismo nutartyje nurodytam veiksmui atlikti per nutartyje nurodytą terminą. Teismas, nustatęs, kad sutuoktinis veikia priešingai šeimos ar nepilnamečių vaikų interesams, valstybinės vaikų teisių apsaugos institucijos ar prokuroro pareiškimu gali savo duotą leidimą pakeisti ar panaikinti. Toks pakeitimas ar panaikinimas galioja tik ateičiai. Kai leidimas susijęs su disponavimu nekilnojamuoju daiktu, teismas ne vėliau kaip kitą darbo

dieną po teismo nutarties, kuria teismo duotas leidimas pakeistas ar panaikintas, įsiteisėjimo dienos šią nutartį pateikia Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui.“

5 straipsnis. Trečiosios knygos VI dalies XV skyriaus pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios trečiosios knygos VI dalies XV skyrių.

6 straipsnis. 5.4 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5.4 straipsnio 2 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) jeigu palikėjas gyveno keliose vietose, palikimo atsiradimo vieta laikoma ekonominių ar asmeninių interesų vyraujanti vieta (turto ar jo pagrindinės dalies, kai turtas yra keliose vietose, buvimo vieta; sutuoktinio, su kuriuo palikėjas paskutinius šešis mėnesius prieš mirtį palaikė santuokinius santykius, gyvenamoji vieta, partnerio, su kuriuo palikėjas buvo sudaręs civilinę sąjungą, gyvenamoji vieta arba su palikėju kartu gyvenusio vaiko gyvenamoji vieta).“

7 straipsnis. 5.7 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5.7 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„5.7 straipsnis. Sutuoktinio ir civilinę sąjungą sudariusio partnerio paveldėjimo teisės praradimas

1. Pergyvenęs palikėją sutuoktinis netenka teisės paveldėti pagal įstatymą, jeigu iki palikimo atsiradimo:

1) palikėjas buvo kreipęsis į teismą, kad būtų nutraukta santuoka dėl pergyvenusio sutuoktinio kaltės ir teismas buvo nustatęs pagrindą nutraukti santuoką;

2) teismas buvo nustatęs gyvenimą skyrium (separaciją) arba gyvenimas skyrium buvo patvirtintas notarine tvarka;

3) buvo pagrindas santuoką pripažinti negaliojančia, jeigu buvo pareikštas ieškinys dėl santuokos pripažinimo negaliojančia. Šis punktas netaikomas sutuoktiniui, nekaltam dėl santuokos pripažinimo negaliojančia.

2. Pergyvenęs palikėją civilinę sąjungą sudaręs partneris netenka teisės paveldėti pagal įstatymą, jeigu iki palikimo atsiradimo buvo pagrindas civilinę sąjungą pripažinti negaliojančia, jeigu buvo pareikštas ieškinys dėl civilinės sąjungos pripažinimo negaliojančia. Ši dalis netaikoma civilinę sąjungą sudariusiam partneriui, nekaltam dėl civilinės partnerystės pripažinimo negaliojančia.

3. Šio straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktuose ir 2 dalyje numatytus pagrindus nutraukti ar pripažinti negaliojančia santuoką, pripažinti negaliojančia civilinę sąjungą nustato teismas iki palikimo atsiradimo momento arba jau atsiradus palikimui.“

8 straipsnis. 5.13 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5.13 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„5.13 straipsnis. Sutuoktinių ir civilinę sąjungą sudariusių partnerių paveldėjimo teisė

Palikėją pergyvenęs sutuoktinis ar civilinę sąjungą sudaręs partneris paveldi pagal įstatymą arba su pirmos ar antros eilės įpėdiniais (jeigu jų yra). Su pirmos eilės įpėdiniais jis paveldi vieną ketvirtadalį palikimo, jeigu įpėdinių ne daugiau kaip trys, neįskaitant sutuoktinio ar civilinę sąjungą sudariusio partnerio. Jeigu įpėdinių daugiau kaip trys, sutuoktinis ar civilinę sąjungą sudaręs partneris paveldi lygiomis dalimis su kitais įpėdiniais. Jeigu sutuoktinis ar civilinę sąjungą sudaręs partneris paveldi su antros eilės įpėdiniais, jam priklauso pusė palikimo. Nesant pirmos ir antros eilės įpėdinių, sutuoktinis ar civilinę sąjungą sudaręs partneris paveldi visą palikimą.“

9 straipsnis. 5.20 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5.20 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Palikėjo vaikai (įvaikiai), sutuoktinis, civilinę sąjungą sudaręs partneris, palikėjo tėvai (įtėviai), kuriems palikėjo mirties dieną reikalingas išlaikymas, paveldi, nepaisant testamentinio turinio, pusę tos dalies, kuri kiekvienam iš jų tektų paveldinti pagal įstatymą (privalomoji dalis), jeigu testamentu neskirta daugiau.“

10 straipsnis. 5.35 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5.35 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Vėliau sudarytas testamentas panaikina visą pirmesnę testamentą ar tą jo dalį, kuri prieštarauja vėliau sudarytam testamentui. Ši nuostata netaikoma bendrajam sutuoktinių testamentui ir bendrajam civilinę sąjungą sudariusių partnerių testamentui.“

11 straipsnis. 5.40 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5.40 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„5.40 straipsnis. Palikimo valdymas ir jo trukmė

Testatorius gali pavesti testamentinio vykdymo tvarką priimtą nustatyta tvarka palikimą, nepaskirdamas jokių kitų įpareigojimų, arba pavesti valdyti palikimą, įvykdžius kitus testatoriaus pavedimus. Testamente gali būti nustatyta tokio valdymo trukmė, nurodant konkretų terminą arba tam tikrą įvykį (suejimas įpėdiniui tam tikro amžiaus, įpėdinio mirtis, santuoka, sudaryta civilinė sąjunga ir pan.). Toks terminas negali būti ilgesnis kaip dvidešimt metų nuo palikimo atsiradimo dienos.“

12 straipsnis. V knygos V skyriaus pavadinimo pakeitimas

Pakeisti penktosios knygos V skyriaus pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„V SKYRIUS

BENDRASIS SUTUOKTINIŲ TESTAMENTAS, BENDRASIS CIVILINĘ SAJUNGĄ SUDARIUSIŲ PARTNERIŲ TESTAMENTAS“.

13 straipsnis. Kodekso papildymas 5.49¹ straipsniu

Papildyti Kodekso penktosios knygos V skyrių 5.49¹ straipsniu:

„5.49¹ straipsnis. Bendrasis civilinę sąjungą sudariusių asmenų testamentas

Šio skyriaus nuostatos *mutatis mutandis* taikomos bendrajam civilinę sąjungą sudariusių partnerių testamentui.“

14 straipsnis. 6.67 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6.67 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„6.67 straipsnis. Nesąžiningumo prezumpcija

Preziumuojama, kad kreditoriaus interesus pažeidusio sandorio šalys buvo nesąžiningos, jeigu:

- 1) skolininkas sudarė sandorį su savo sutuoktiniu, vaikais, tėvais, kitais artimaisiais giminaičiais ar civilinę sąjungą sudariusiu partneriu;
- 2) skolininkas sudarė sandorį su juridiniu asmeniu, kurio vadovas, valdymo organo narys arba dalyvis, nuosavybės teise tiesiogiai ar netiesiogiai valdantis mažiausiai penkiasdešimt procentų juridinio asmens akcijų (pajaus, įnašų ir pan.), yra skolininko sutuoktinis, vaikas, tėvas (motina), kitas artimasis giminaitis ar civilinę sąjungą sudaręs partneris, arba kai jiems visiems kartu priklauso mažiausiai penkiasdešimt procentų to juridinio asmens akcijų (pajaus, įnašų ir pan.);
- 3) skolininkas – juridinis asmuo sudarė sandorį su fiziniu asmeniu, kuris yra to juridinio asmens vadovas ar valdymo organo narys arba šio asmens sutuoktinis, vaikas, tėvas (motina), kitas artimasis giminaitis ar civilinę sąjungą sudaręs partneris;
- 4) įvykdymo, kurį pagal tą sandorį turėjo atlikti skolininkas, vertė žymiai viršija kitos sandorio šalies pateiktą įvykdymą (priešpriešinių įsipareigojimų disproporcija);
- 5) sandoris sudarytas dėl skolos, kurios mokėjimo terminas dar nebuvo suėjęs, mokėjimo;
- 6) skolininkas – juridinis asmuo sudarė sandorį su fiziniu asmeniu, kuris pats arba jo sutuoktinis, vaikai, tėvai, kiti artimieji giminaičiai ar civilinę sąjungą sudaręs partneris arba kartu su jais yra to juridinio asmens dalyviai, nuosavybės teise tiesiogiai ar netiesiogiai valdantys mažiausiai penkiasdešimt procentų juridinio asmens akcijų (pajaus, įnašų ir pan.);
- 7) skolininkas – juridinis asmuo sudarė sandorį su kitu juridiniu asmeniu, kurį skolininkas kontroliuoja, arba kai vienos iš sandorio šalių vadovas ar valdymo organo narys yra asmuo, tiesiogiai

ar netiesiogiai, vienas ar kartu su savo sutuoktiniu, vaikais, tėvais, artimaisiais giminaičiais arba civilinę sąjungą sudariusiu partneriu turintis nuosavybės teise mažiausiai penkiasdešimt procentų kito juridinio asmens akcijų (pajų, įnašų ir pan.) arba abiejų juridinių asmenų akcijų (pajų, įnašų ir pan.);

8) skolininkas – juridinis asmuo sudarė sandorį su juridinių asmenų asociacija ar kitokiu susivienijimu, kurio narys jis yra.“

15 straipsnis. 6.578 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 6.578 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Nuomininkas yra fizinis asmuo, kuris savo vardu ir dėl savo, savo šeimos, buvusių šeimos narių, partnerio, su kuriuo sudaryta civilinė sąjunga, interesų sudaro gyvenamosios patalpos nuomos sutartį. Jeigu gyvenamojoje patalpoje liko nepilnametis, neturintis tėvų arba negalintis gyventi kartu su jais, gyvenamųjų patalpų nuomos sutartį jo vardu gali sudaryti įstatymų įgaliotas asmuo.“

2. Papildyti 6.578 straipsnį 6 dalimi:

„6. Nuomininko partneris, su kuriuo sudaryta civilinė sąjunga, ir jo nepilnamečiai vaikai turi tokias pat teises ir pareigas, atsirandančias iš gyvenamosios patalpos nuomos sutarties, kaip ir nuomininkas ir jo šeimos nariai.“

16 straipsnis. 6.588 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 6.588 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Nuomininko šeimos nariai yra kartu gyvenantys sutuoktinis, jų nepilnamečiai vaikai, nuomininko ir jo sutuoktinio tėvai.“

2. Pakeisti 6.588 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Pilnamečiai vaikai, jų sutuoktiniai ir nuomininko vaikaičiai priskiriami prie šeimos narių, jei jie su nuomininku turi bendrą ūkį.“

3. Pakeisti 6.588 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Tėvai, pilnamečiai vaikai ir jų sutuoktiniai, apsigyvendami nuomojamoje patalpoje, įgyja šeimos narių teises, jei jie su nuomininku turi bendrą ūkį ir jei nuomininkas bei jo šeimos nariai su tuo sutinka.“

17 straipsnis. 6.590 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 6.590 straipsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„6.590 straipsnis. Šeimos narių ir civilinę sąjungą sudariusio partnerio teisė apsigyventi nuomojamoje patalpoje“.

2. Pakeisti 6.590 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Valstybės ar savivaldybės gyvenamosios patalpos nuomininkas ar pilnamečiai jo šeimos nariai kitų pilnamečių šeimos narių sutikimu nuomojamoje gyvenamojoje patalpoje turi teisę apgyvendinti sutuoktinį, partnerį, su kuriuo sudaryta civilinė sąjunga, vaikus, savo ir sutuoktinio tėvus. Nepilnamečiams vaikams apgyvendinti pas jų tėvus šio sutikimo nereikia. Įmonių, įstaigų, organizacijų ir fizinių asmenų gyvenamųjų patalpų, išnuomojamų komercinėmis sąlygomis, nuomininkas apgyvendinti šioje dalyje nurodytus asmenis turi teisę tik nuomotojo leidimu. Tokio leidimo nereikia apgyvendinti nuomininko ar jo šeimos nario sutuoktiniui, partneriui, su kuriuo sudaryta civilinė sąjunga ir nepilnamečiams jų vaikams. Gyvenamosios patalpos nuomos sutartyje gali būti numatomos ir kitos šeimos narių ir civilinę sąjungą sudariusių partnerių apgyvendinimo sąlygos.“

18 straipsnis. 6.744 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6.744 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Jeigu pilnametis pacientas negali būti laikomas sugebančiu protingai vertinti savo interesus ir jeigu jam nenustatyta nei rūpyba, nei globa, visos asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikėjo pareigos pacientui vykdomos asmeniui, kurį pacientas yra raštu įgaliojęs veikti savo vardu. Jeigu tokio įgalioto asmens nėra arba jeigu įgaliotas asmuo nesiėmė būtinų veiksmų, pareigos turi būti vykdomos paciento sutuoktiniui ar civilinę sąjungą sudariusiam partneriui, išskyrus atvejus, kai jie to atsisako, o jei sutuoktinio ar civilinę sąjungą sudariusio partnerio nėra, pareigos vykdomos paciento tėvui (motinai) arba vienam iš pilnamečių vaikų, arba vienam iš pilnamečių brolių (seserų), arba vienam iš pilnamečių vaikaičių, arba vienam iš senelių, išskyrus atvejus, kai šie atsisako. Į pilnamečio paciento, kuris negali būti laikomas sugebančiu protingai vertinti savo interesus, artimuosius dėl sutikimo, kad jam būtų vykdomos asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikėjo pareigos pacientui, kreipiamasi tokiu eiliškumu: į sutuoktinį, partnerį, su kuriuo sudaryta civilinė sąjunga, tėvus (itėvius), pilnamečius vaikus, pilnamečius brolius (seseris), pilnamečius vaikaičius, senelius. Gavus šioje dalyje nustatyta pirmumo tvarka vieno iš šių asmenų sutikimą, kad jam būtų vykdomos asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikėjo pareigos pacientui, kitų asmenų sutikimas nereikalingas.“

19 straipsnis. 6.895¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6.895¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„6.895¹ straipsnis. Neatšaukiamo terminuoto indėlio sutarties nutraukimas

Indėlininkas, kuris yra vartotojas, ypatingomis aplinkybėmis (darbo netekimas, sunki liga, indėlininko, jo sutuoktinio, vaiko, kito artimojo giminaičio arba partnerio, su kuriuo sudaryta civilinė sąjunga, mirtis, kitos sutartyje numatytos svarbios aplinkybės), o kitais atvejais – banko ar kitos

kredito įstaigos sutikimu turi teisę prieš terminą nutraukti neatšaukiamo terminuoto indėlio sutartį arba atsiimti dalį indėlio. Visais šiais atvejais bankas ar kita kredito įstaiga privalo išmokėti visą indėlį arba jo dalį pagal indėlininko pareikalavimą, indėlininkui nepatiriant papildomų su sutarties nutraukimu susijusių išlaidų.“

20 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja 2023 m. rugsėjo 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas